ივერია

გაზეთის ღირს

ოთვე	მან.	კ.	ოთვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—**ერთი შაური.**

გაზეთის დასაკვეთად და კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიეგზავნოთ: თვითონ რედაქციას, ახალ-ბეგეთოვის ქუჩაზედ, სახლი № 9, ბ. ნიდდეველის საგაზეთოს, გოლოვინის პროსპექტი, ცენტრალურსა და გრიბოედოვის წიგნების მაღაზიებს.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპ.

1877—1887 წელიწადი — **საპოლიტიკო და საალიტერატურო გაზეთი** — 1877—1887 წელიწადი

„გაზეთი „ივერიის“ პირველის აგვისტოდამ წლის დამლევამდე ღირს 5 მ. 50 კ.

შინაარსი: ტფილისი, 28 ივლისი.—ახალი ამბავი.—ცალკე წერილები: კონტროლის ცხოვრებიდან. — დაბა-დასოფელი: სოფ. რუასი.—ნარკვევი.—რუსეთი.—უცხოეთი.—ნაჩვენები ამბავი.—გასაართობი.—დეპეშა.—საკალენდარო ცნობანი.—საეკლესიო ცნობანი.—საჭირო ცნობანი და განცხადებანი.

ფელეტონი: საყვარელი (სათარგმნი მოთხრობა), ორ-ხანია.

ტფილისი, 29 ივლისი

მეორე საუკუნეებად, რომელის ძალითაც ობლიგაციებს შესაძლოა ფასი მოეკმატოს და მაშასადამე, თვითონ კრედიტი ამ მხრით გაიეფდეს, ტფილისის ბანკის გამგეობისაგან აღნიშნულია შემდეგი:

2) **სახელმწიფო ბანკმა და მისთა განყოფილებათა გირაოდ მიიღონ ხალმე ობლიგაციები ათ თუმნიანი ცხრა თუმნად და სარგებელი ორთონ ერთიი ნაკლები მასზედ, რაც იმ ხანებში სარგებელი იქმნება.**

ცხადია რაზედ არის მიქცეული აქ ეს საუკუნება. ვსთქვათ, გლეხკაცმა ობლიგაციებით მიიღო სესხი ბანკისაგან. თუ ვინიცობაა, მაშინვე რიგიანი მუშტარი არ შეხვდა ობლიგაციის განადგურებისათვის, ხომ იძულებულ იქმნება, როგორც უჭირს ისეთი უდირდეს და

*) იხ. „ივერია“ №№ 149, 150, 151, 152 და 155.

აიღოს და ჩალის ფასად გაჭყიდოს ობლიგაცია. **მარტო** მუშტრისანაბრობაზედ რომ დარჩეს გლეხ-კაცობა ამ შემთხვევაში, მაშინ შესაძლოა ფულის ბაზარს აუარებელი ობლიგაციები მიაწყდეს გასანადგურებლად. ეს გარემოება ძლიერ დასწევს ობლიგაციის ფასსა და ჩვენ უკვე ვიცით, რომ ობლიგაციის დაწევა სარგებლის აწევას მოასწავებს, როგორც ობლიგაციის აწევა სარგებლის დაწევასა. რომ გლეხ-კაცი ამ განსაცდელს გადურჩეს და მისი ბედი ფულის ბაზრის სათამაშოდ არ გახდეს, უკეთესი არა იქნება-რა, რომ კარგის მუშტრის შოვნამდე სახელმწიფო ბანკმა ხელი გაუმართოს, ათ თუმნიანში ცხრა თუმანი ასესხოს და ობლიგაცია გირაოდ თვითონ დაიჭიროს. ესეთი გარემოება ობლიგაციის ფასსა რიგიანს სიმაღლეზედ ამოყოფს ყოველთვის და თავის დდეში ისე ძირს არ დასცემს, როგორც შესაძლოა უამისოდ.

მესამე საუკუნეა შემდეგია:

3) **სახელმწიფო ბანკმა და მისთა განყოფილებათა უსასყიდლოდ იშუამავლონ ობლიგაციების გასყიდვისათვის, ყუპონების განაღდებისათვის და იმ ობლიგაციების გამოსახსნისათვის, რომელნიც ტირაჟში გამოსულ იქმნებიან.**

ეს საუკუნებაც კარგად ხელს შეუწყობს კრედიტის გაიეფებასა. ეს ოპერაციები, რომელიც ამ მუხლშია ჩამოთვლილი, დდეს კარგა

და წაიკითხოს, ის „ფაუსტი“, რომელსაც გეტეს ღეთაებრივის გენიოსობის ნიშანი ატყვია; „ფაუსტი“ ერთიდ-ერთი პოემაა სიყვარულისა, და მხოლოდ მარგალიტამ იცოდა ჭეშმარიტი სიყვარული.

— მერე ფაუსტსაც ხომ უყვარდა მარგალიტა-მეთქი,—ესთქვი მე.

— უყვარდაო,—მიპასუხეთ თქვენ.

„ბინდდებოდა. თქვენ მითხარით, „მიყვარხარო“-ო და დამაცქერდით. რა ტკბილი ცდუნება იყო! იმ წუთას ერთსა და იმავე დროს ვგრძნობდი, რომ მატყუებდით და მესიამოვნებოდა კიდეც თქვენი სიტყვა. მე სიყვარულზედ არა გითხარითო-რა; საჭირო არ იყო, რადგან თქვენ კარგად იცოდით, რომ მიყვარდით. როცა თქვენ წასელისას ხელი ჩამომართვეთ, ჩემი ხელი ყინულისაეთ ცივი იყო. თქვენ წახელეთ და იმ წუთიდგან ვიგრძენ, რომ ჩემი სიცოცხლე აღარ შეიძლებოდა.

„ტყუილად, ტყუილად მიმეორებდით ხალმე ბაღში, ეარსკვლავებით მოჭედილს ღამეში, სიყვარულს, იმ წმინდა სიტყვას, რომელსაც ადამიანი ერთხელ იტყვის ხალმე თავის სიცოცხლეში. თქვენ მეტად ნაზად, გულმამხიბელელად სცრუობდით და თუმცა მიყვარდით, მაინც ვგრძნობდი, რომ სცრუობდით, ერთს წუთსაც არ მოეტყუებულვარ. ოჰ, როგორია ეტი-

ბლობმა ფულად უჯდება ბანკსა და რადგანაც ამ გზით სახელმწიფო ბანკი მოეშველება უსაკუდლოდ, რა თქმა უნდა, ეს გზა იმოდენად შეუმსუბუქებს გლეხ-კაცს კრედიტსა, რამოდენადაც ბანკი თავის უფალ იქმნება ამ ხარჯისაგან. გარდა ამისა, სახელმწიფო ბანკის ხელი ყველგან და თითქმის ყველა კუთხესა იმპერიისას სწვდება და დიდი საქმეა ამ შემთხვევაში ხელ-მოკლე ბანკისათვის, რომ მისს ობლიგაციებს კარი ღია ჭქონდეს თითქმის ყველგან და მით ობლიგაციის პატრონს სახსარი ჭქონდეს თვისს საჭიროებას საცა გაუჭირდეს, იქვე უშოვოს შესაძლებელი წამალი. ესეც ერთი ამისთანა საუკუნებაა სხვათა შორის, რომელიც მუშტარს გაუხშირებს ობლიგაციასა, გარდა ამისა რომ ხარჯის დაკლებით გზას აძლევს ბანკს თვითონ კრედიტის სიმძიმე იმოდენადვე შეამსუბუქოს.

მეოთხე საუკუნეა შემდეგია:

4) **ობლიგაციები ათ თუმნიანნი ათ თუმნადვე იქმნან მიღებელ მოელს იმპერიაში სახელმწიფო ფულების და სხვა ამ გვარების სათავე-მდებოდ და გირაოდ.**

თავის-თავად ცხადია, რომ ეს საუკუნება მეტის-მეტად უშველის კრედიტის გაიეფებასა, იმიტომ-რომ დიდს და უშველებელს ბაზარს წინ უშლის ობლიგაციებსა, დიდ-ძალს მუშტარს შესძენს, რადგანაც სახელმწიფო იჯარადრობა მთელს რუსეთში დიდ-ძალია და

როდი, ექვითინებდი და ღმერთს ეიწყევედი, რომ შემაძღეინე, მომეც რწმენა, რომ ფრანჩესკოს სიტყვები ეარწმუნო და სიცრუეედ არ მეჩვენოს-მეთქი! მე ის კი არ მინდოდა, რომ მართლა შეგყვარებოდით, არა, მე ის მინდოდა, რომ თქვენი ნათქვამი სიტყვები სიცრუეედ არა მჩვენებოდა; მაგრამ ტყუილი იყო ჩემი ეედრება. რამდენსაც იტყოდით ხალმე «მიყვარხარ»-ო, აშკარადა ეგრძნობდი, რომ სცრუობდით; ეგრძნობდი, როგორ განცალკეებული იყო ჩემი სული თქვენის სულისაგან; ეგრძნობდი, რომ ჩვენ შორის რაღაცა ხარიხა იყო გადებული, მაგარი, დაუძლეველი ზღუდე გვაშორებდა ერთმანეერთს... თქვენ რომ გეყვარებიეაეით, სასიკედილოდ არ გავიწირავდი თავსა.

„მაშინვე მიეხედებოდი, რომ გიყვარდით და ხალმოდ ამ სიყვარულისათვის ეიცოცხლებდი; როცა ორს ადამიანს ერთმანერთი უყვართ, უნდა იცოცხლონ კიდეც. არ ეიცი, რას არ ჩაეიდენდი, რომ გეყვარებიეაეით; მხოლოდ ის ეიცი, რაც უნდა გეთხოვნათ, სულ არაფერიც რომ არა გეთხოვნათ-რა, მაინც ყველაფერს ეავსრულებდი თქვენდა სასიამოვნებლად და გულის მოსაგებად. ჩემს მბრძანებელს რომ მორჩილი, მოსიყვარულე და სათნო ცოლი მოენდომებინა, ისეთი ცოლი, რომელიც იმასთან ზე-

სათავდებოდ წარსადგენი ქონება რამდენსამე ათეულს მილლიონს გადემატება ხოლმე ყოველ-წლივ და ეს მილლიონები თუარ მთლად, რამოდენადმე მაინც მიიქცევა ობლიგაციების სასყიდლად და ეს „რამოდენადმე“ იმოდენად ცოტა თუ ბევრი იქმნება, რომ თავის კვალს დაანჩნევს ობლიგაციების ფასის აწევასა.

მარტო ამ ოთხის სუშალებითაო, ამბობს გამგეობა ტფილისის ბანკისა: შეუსაძლისად გზდადგომ, გაძლიერო სესხი გლეხ-კაცობას მამულების შესასყიდლად და კრედიტის გასაიეფებლად ხუთ სარგებლიანი ობლიგაციები გამოქმედოთო და ბანკის სახარჯოდ მარტო ½%-ი გ�oთ.

ადეს ჩვენი ბანკი ექვს სარგებლიანს ობლიგაციებს ამოქმედებს და ბანკის სახარჯოდ 1½%-ს ანდევნებს ასე, რომ სესხის ამდენს ადეს ეს ორი გასავალი 7½%-ად უჯდება. ამ სახით გამოდის, რომ თუ საგლეხ-კაცო კრედიტისათვის მაინც ბანკს იგი ოთხი სუშალება მიენიჭება, მაშინ ეს ორი გასავალი გლეხ-კაცს 7½%-ს მაგიერ 5½%-ად დაუჯდება*), ესე იგი, ასში ორის მანათით ნაკლებ.

არ ითქმის, რომ ეს საგრძნობელი შეეკავათი არ იყოს ეხლანდე-

*) ობლიგაციის სარგებლის დაკლება, რასაკვირველია, ან თავნის მოსაშორებელს ნაწილს გაუჩენს, ან ვადას სესხისას მოუმატებს. ესეც-კი ანგარიშში მისაღებია.

ციურისა და ქვეყნიერის კანონებით იქმნებოდა შეერთებული, მეგობარი მწუხარებისა და სიხარულის დროს, —მე ასეთი ცოლი ეიქმნებოდი; ან ჩემს მშვენიერს თავადს რომ ენებათა-ღელვეთ საცხე, ყინიანი, კეკლუცი საყვარელი მოენდომებინა, ისეთი ქალი, რომლისათვისაც სიყვარულის მეტი ქვეყნად არა არსებობს-რა,—მე ასეთი საყვარელი ეიქმნებოდი; თავი რომ დაენებებინა ჩემს ბატონს ჩემთვის, გაეეგდე, შემდეგ ისეე დაბრუნებულიყო ჩემთანვე, მხიარული ყოფილიყო, ან მწუხარე,—იმის ნებაზედ მოეიქცეოდი. იმის გულისათვის ყველაფერს ჩავიდენდი და არა გამიძნელდებოდა-რა. ოჰ, ჭეშმარიტის, ღრმა და ნამდვილის სიყვარულის დროს თვით ცოდეაც-კი ნეტარებაა! სული გინწმენდილია; მას აღარაეი-თარიმე ლაქა, უწმინდურება აღარ აქვია... მე ეცოდავ. ხალო, ფრანჩესკო, წარმოიდგინეთ: მე თქვენ მიყვარხართ და თქვენ-კი, თქვენ არაეინ და არაფერი არ გიყვართ!

„არა უშავს-რა. ჩემთვის ყველაფერი გათავებულია. შესწყდა ჩემს არსებაში სიცოცხლის ძარღვი და ყველაფერმა ფერი იცვალა და გაჭკნა. შე აღარა მინდა-რა, აღარა მომწონს-რა, აღარ უნდა ეიცოცხლო. თქვენ მე არ გიყვარვართ; ამ ქამად მე საშინელი გულ-გრილობა მკლავს. ამაეი

ლის ძვირის კრედიტის გვალობაზედ.

ახალი ამბავი

*** გაზ. „Кавказъ“-ში ეკითხულობთ: სამხედრო მინისტრმა, გენერალ-ადიუტანტმა ეანნოვისკემ დეპეშა გაუგზავნა ხელმწიფე იმპერატორს და იმპერატრიცას სარაკამიდამა 22 იულისს, როდესაც ხელმწიფე იმპერატრიცას სახელ-წოდების დღესასწაული იყო. აი ის დეპეშა:

„დიდებულიერ კეკლასიის ჯარის უფროს-ცხოვრება და ძალიან მომეწონა. ეს ჯარები ჭსულდგმულობენ თქვენის უდიდებულესობისადმი ერგულ ქვეშევრდომობით. შემძლიან დაკარწმუნოთ, რომ იგანი წმინდად და თავ-განწირულად ალასრულებენ თავიანთის მოვალეობას“.

მისმა უდიდებულესობამ კეთილ ინება გაებეჭნიერებინა კეკასიის ჯარები შემდეგის მრავალ-მოწყალე საპასუხო სიტყვებით:

„რასაც თქვენ იწერებით თქვენ მიერ ნახულს კეკასიელ ჯარებზე, მე ძალიან მსარებს, მაგრამ-კი არ მაკვირვებს“.

ხელმწიფე იმპერატორიცამ ინება და ასეთი პასუხი აღირსა ბოსს მაღალ აღმატებულებას ბ-ნს ეანნოვისკის:

„ბატონოთ! გმადლობთ დდეობის მოლოდცისათვის თქვენი, ჯარის უფროსისა და ალისაგტოპოლის შოდეს.“

*** ქ-ნმა სოფიო გრიგოლის ასულმა დოდაშვილმა შესწირა «წე-

ვარ და ვერ ამიტანია, როცა ადამიანი ან გულ-ციცად მექცევა, ან თუ ეგბრალები ეისმე. მე ისეთი ცხოვრება მინდა, როგორისაც ღირსი ვარ; მინდა, რომ ჭეშმარიტად ეუყვარდე კაცსა და არა იმიტომ, რომ ეებრალებოდე და ეეცოდებოდე. იყო იდეალი; მე დიდხანს ეეძახე, ყოველიეე ღონე ეიხმარე, რომ ჩემსკენ მომეზიდნა, მაგრამ იდეალი გაჭქრა, გაფრინდა. მიედევარ ისეე ამისაეე საპოვნელად იქ, **სადაც**.

„გულ-დინჯად იყავეთ. ამ ქვეყნად ყველას თავისი ხეედრი აქვს. თქვენ ამა რა იცით, რომ ბოროტსა სჩადიხართ? თქვენ არ გესმით სიყვარული და არც გაიგებთ ამ გრძნობის მნიშვნელობას. თქვენ არ იცით, როგორ გულს უკლავთ ადამიანს, იმ ადამიანს, რომელსაც უყვარხართ. ჭლაპარაკობთ სიყვარულზე, როგორც გალობისა და მღერის არა-მცოდნე მოტრფიალე, იმიტომ-რომ კარგი ხმა გაქვთ და საალერსო და სატრფიალო სიტყვების კეთილ-ხმოვანება თქვენს ყურსაც ეესიამოვნება. თქვენ გიყვართ, როცა ატყუებენ ეისმე: არ იცით, რა ძნელია მოტყუება ადამიანისა. გულ-დინჯად იყავეთ... ეკედები იმიტომ, რომ ჩემი იდეალი მეტად წმინდა და მაღალი იდეალი იყო. მე მინდოდა, რომ ეყვარებოდი ეისმე. ის, რაც ყვე-

ფელეტონი

სიყვარული

(შემდეგი*)

„რა ტკბილად მეტყოდით ხალმე „მიყვარხარ“-ო. გახსოვთ, ამ ზამთარს მითხარით ეს სიტყვა? სუტრის ბალის მეორე ღლეს თქვენ ჩემთან მოხეედით ღლის სამს საათზე, დაუძახებლად, შეუტყობინებლად; ალბად იცოდით, რომ ინგლისის ქალები თავისუფლად მიიღებენ ხალმე ყმაწვილ-კაცებს და არ ერიდებათ. მე კარგა გაზურებულს ღიღს ბუხართან ეიჯდე და წიგნსა ეკითხულობდი. გარეე ნათელი იყო; მზე განიერს ფანჯრებში იკუტებოდა. გახსოთ, მე ტენნისონის ლექსებსა ეკითხულობდი, ნაზის პოეტისას, სიყვარულის მგოსნისას, ტენნისონის ლექსებს, რომლის სიმშვენიერესაც თქვენი გული ვერ იგრძნობს. თქვენ რამდენისამე სტრიქონის წაკითხვა მთხოეეთ; მე აგისრულეთ სურეილი, რადგან ჩემთვისაც სასურეელი და სანატრელია ყველა ის, რაც თქვენა გსურთ, მაგრამ ყური არ მიგდეთ და მეც დაეჩუმდი. თქვენ ჩუმად იყავით, ოცნებობდით, და ბოლოსა სთქვით, რომ ადამიანმა გეტეს „ფაუსტი“ უნ-

და წაიკითხოს, ის „ფაუსტი“, რომელსაც გეტეს ღეთაებრივის გენიოსობის ნიშანი ატყვია; „ფაუსტი“ ერთიდ-ერთი პოემაა სიყვარულისა, და მხოლოდ მარგალიტამ იცოდა ჭეშმარიტი სიყვარული.

— მერე ფაუსტსაც ხომ უყვარდა მარგალიტა-მეთქი,—ესთქვი მე.

— უყვარდაო,—მიპასუხეთ თქვენ.

„ბინდდებოდა. თქვენ მითხარით, „მიყვარხარო“-ო და დამაცქერდით. რა ტკბილი ცდუნება იყო! იმ წუთას ერთსა და იმავე დროს ვგრძნობდი, რომ მატყუებდით და მესიამოვნებოდა კიდეც თქვენი სიტყვა. მე სიყვარულზედ არა გითხარითო-რა; საჭირო არ იყო, რადგან თქვენ კარგად იცოდით, რომ მიყვარდით. როცა თქვენ წასელისას ხელი ჩამომართვეთ, ჩემი ხელი ყინულისაეთ ცივი იყო. თქვენ წახელეთ და იმ წუთიდგან ვიგრძენ, რომ ჩემი სიცოცხლე აღარ შეიძლებოდა.

„ტყუილად, ტყუილად მიმეორებდით ხალმე ბაღში, ეარსკვლავებით მოჭედილს ღამეში, სიყვარულს, იმ წმინდა სიტყვას, რომელსაც ადამიანი ერთხელ იტყვის ხალმე თავის სიცოცხლეში. თქვენ მეტად ნაზად, გულმამხიბელელად სცრუობდით და თუმცა მიყვარდით, მაინც ვგრძნობდი, რომ სცრუობდით, ერთს წუთსაც არ მოეტყუებულვარ. ოჰ, როგორია ეტი-

ბლობმა ფულად უჯდება ბანკსა და რადგანაც ამ გზით სახელმწიფო ბანკი მოეშველება უსაკუდლოდ, რა თქმა უნდა, ეს გზა იმოდენად შეუმსუბუქებს გლეხ-კაცს კრედიტსა, რამოდენადაც ბანკი თავის უფალ იქმნება ამ ხარჯისაგან. გარდა ამისა, სახელმწიფო ბანკის ხელი ყველგან და თითქმის ყველა კუთხესა იმპერიისას სწვდება და დიდი საქმეა ამ შემთხვევაში ხელ-მოკლე ბანკისათვის, რომ მისს ობლიგაციებს კარი ღია ჭქონდეს თითქმის ყველგან და მით ობლიგაციის პატრონს სახსარი ჭქონდეს თვისს საჭიროებას საცა გაუჭირდეს, იქვე უშოვოს შესაძლებელი წამალი. ესეც ერთი ამისთანა საუკუნებაა სხვათა შორის, რომელიც მუშტარს გაუხშირებს ობლიგაციასა, გარდა ამისა რომ ხარჯის დაკლებით გზას აძლევს ბანკს თვითონ კრედიტის სიმძიმე იმოდენადვე შეამსუბუქოს.

მეოთხე საუკუნეა შემდეგია:

4) **ობლიგაციები ათ თუმნიანნი ათ თუმნადვე იქმნან მიღებელ მოელს იმპერიაში სახელმწიფო ფულების და სხვა ამ გვარების სათავე-მდებოდ და გირაოდ.**

თავის-თავად ცხადია, რომ ეს საუკუნება მეტის-მეტად უშველის კრედიტის გაიეფებასა, იმიტომ-რომ დიდს და უშველებელს ბაზარს წინ უშლის ობლიგაციებსა, დიდ-ძალს მუშტარს შესძენს, რადგანაც სახელმწიფო იჯარადრობა მთელს რუსეთში დიდ-ძალია და

როდი, ექვითინებდი და ღმერთს ეიწყევედი, რომ შემაძღეინე, მომეც რწმენა, რომ ფრანჩესკოს სიტყვები ეარწმუნო და სიცრუეედ არ მეჩვენოს-მეთქი! მე ის კი არ მინდოდა, რომ მართლა შეგყვარებოდით, არა, მე ის მინდოდა, რომ თქვენი ნათქვამი სიტყვები სიცრუეედ არა მჩვენებოდა; მაგრამ ტყუილი იყო ჩემი ეედრება. რამდენსაც იტყოდით ხალმე «მიყვარხარ»-ო, აშკარადა ეგრძნობდი, რომ სცრუობდით; ეგრძნობდი, როგორ განცალკეებული იყო ჩემი სული თქვენის სულისაგან; ეგრძნობდი, რომ ჩვენ შორის რაღაცა ხარიხა იყო გადებული, მაგარი, დაუძლეველი ზღუდე გვაშორებდა ერთმანეერთს... თქვენ რომ გეყვარებიეაეით, სასიკედილოდ არ გავიწირავდი თავსა.

„მაშინვე მიეხედებოდი, რომ გიყვარდით და ხალმოდ ამ სიყვარულისათვის ეიცოცხლებდი; როცა ორს ადამიანს ერთმანერთი უყვართ, უნდა იცოცხლონ კიდეც. არ ეიცი, რას არ ჩაეიდენდი, რომ გეყვარებიეაეით; მხოლოდ ის ეიცი, რაც უნდა გეთხოვნათ, სულ არაფერიც რომ არა გეთხოვნათ-რა, მაინც ყველაფერს ეავსრულებდი თქვენდა სასიამოვნებლად და გულის მოსაგებად. ჩემს მბრძანებელს რომ მორჩილი, მოსიყვარულე და სათნო ცოლი მოენდომებინა, ისეთი ცოლი, რომელიც იმასთან ზე-

ციურისა და ქვეყნიერის კანონებით იქმნებოდა შეერთებული, მეგობარი მწუხარებისა და სიხარულის დროს, —მე ასეთი ცოლი ეიქმნებოდი; ან ჩემს მშვენიერს თავადს რომ ენებათა-ღელვეთ საცხე, ყინიანი, კეკლუცი საყვარელი მოენდომებინა, ისეთი ქალი, რომლისათვისაც სიყვარულის მეტი ქვეყნად არა არსებობს-რა,—მე ასეთი საყვარელი ეიქმნებოდი; თავი რომ დაენებებინა ჩემს ბატონს ჩემთვის, გაეეგდე, შემდეგ ისეე დაბრუნებულიყო ჩემთანვე, მხიარული ყოფილიყო, ან მწუხარე,—იმის ნებაზედ მოეიქცეოდი. იმის გულისათვის ყველაფერს ჩავიდენდი და არა გამიძნელდებოდა-რა. ოჰ, ჭეშმარიტის, ღრმა და ნამდვილის სიყვარულის დროს თვით ცოდეაც-კი ნეტარებაა! სული გინწმენდილია; მას აღარაეითარიმე ლაქა, უწმინდურება აღარ აქვია... მე ეცოდავ. ხალო, ფრანჩესკო, წარმოიდგინეთ: მე თქვენ მიყვარხართ და თქვენ-კი, თქვენ არაეინ და არაფერი არ გიყვართ!

„არა უშავს-რა. ჩემთვის ყველაფერი გათავებულია. შესწყდა ჩემს არსებაში სიცოცხლის ძარღვი და ყველაფერმა ფერი იცვალა და გაჭქრა. შე აღარა მინდა-რა, აღარა მომწონს-რა, აღარ უნდა ეიცოცხლო. თქვენ მე არ გიყვარვართ; ამ ქამად მე საშინელი გულ-გრილობა მკლავს. ამაეი

*) იხ. „ივერია“ №№ 149, 150, 151, 152 და 155.

რა-კითხვის გამარკელებელ საზოგადოებას» პირველი ნომერი უწინდელის გაზეთისა, რომელსაც ეწოდებოდა სახელად „საქართველოს გაზეთი". ეს გაზეთი დაბეჭდილია ტფილისში 1819 წელს მარტის ცხრასა. სიერცით საწერ თაბახიან ქაღალდის ზომისაა. ოთხიე გვერდი დაწერილია სხვა-და-სხვა წერილებით. გაზეთში მოთავსებულია წერილ-წერილი ამბები რუსეთისა, საქართველოსი და უცხოეთისა. რედაქტორს ხელი არ უწერია. არც ამბებია ხელ-მოწერილი. თითო გვერდი გაზეთისა ორ-ორს სვეტზეა გაყოფილი და ქართული ასოები საკმაოდ შნოიანებია.

ვეკითხებიან-რა ამ შემოწირულებას ბ-ნი მდიანი „წერა-კითხვის გამარკელებელ საზოგადოებისა", გვთხოვს გამოეუცხადოთ გაზეთის შემწეობით გულითადი მადლობა ხსენებულის საზოგადოებისა ქ-ნს სოფიო გრიგოლის ასულს დოდა შეილსა.

*** იმავე „საზოგადოების" მდიანს მანგლისიდამ მოჰსელია ერთი მანათი. ეს ფული შეუწირავს ბ-ნს თედოს სასარგებლოდ იმ ბაკურ-ციხელ შეგირდებისა, რომელთაც ჩვენის გაზეთით მიჰმართეს „წერა-კითხვის საზოგადოებას" დახმარებისათვის. ეიმედოვნებთ, რომ ეს მცირეოდენი შეწირულობა მისაბაძავი მაგალითი შეიქმნება ყველასათვის, ეისაკ-კი მართალია გულზე მოჰიდებული აქვს ჩვენის ხალხის წარმატება.

*** ტფილისში ეს ერთი კერაა საკერავლად გრილი დღეები დაიჭირა. საღამ-საღამობით თითქმის კიდეცა ცივა ხოლმე. ასეთი გრილი ზაფხული ჩვენს მეხსიერებაში არა ჰქერსებია ტფილისს ამის მეტადაო, გვარწმუნებენ ხნიერი კაცები.

ამიტომ ჩვენ, ტფილელთ, სრულიად არ გეკვირს, როდესაც საბაგრაკო ადგილებიდამ შემოგვჩეიან, რომ აქ აციდა და მოაგარაკენი ეშურებიან ტფილისისაკენო. სხვათა შორის, მანგლისიდამაც იწერებიან, რომ აქ ამ ბოლოს დროს ძალიან სიცივეები დაიჭირა, ძრიელ ხშირადა წვიმს, რის გამოც საშინლად ატალახიანდა ქუჩები და საზაფხულოდ მოსული ხალხი ფეხ-აკრებით ეჩქარება თბილ ქალაქში დაბრუნებასაო.

*** წინად ჩვენს გაზეთში გამოცხადებული გვქონდა, რომ ახალ-ქალაქში წარმოდგენაა დანიშნული „წერა-კითხვის გამარკელებელ საზოგადოების" სახსრგებლოდ. ეხლა ჩვენ გეტყობინებენ, რომ იქ უკვე ყოფილა წარმოდგენა. შემოსავალი ჰქონიათ 64 მანათი და 90 კაპეიკი. ხარჯი მოჰსელიათ სცენის გამართვაზე 25 მან. და 90 კაპ. წმინდა შემოსავალი დარჩენილა 39 მანათი. ეს ფული გარდაუცია პოლიციის წარმომადგენელ თავ. მ. ე. თარხნიშვილისათვის, რადა ამან გაუგზავნოს „წერა-კითხვის გამარკელებელ საზოგადოებასა".

*** ჩვენის კორრესპონდენტის სიტყვით, ბაკურ-ციხეში ძალიან შეეწროებულია გლეხ-კაცობა მედუქნეებისაგან. აქაურ თავადებთან-კი უფრო მოწიწებით და მორიდებით იქცევიან: ეისიც უფრო ეშინიანთ, იმას ნიხრზე ნაკლებადაც მიჰკიდიან, ოღონდ იმათი მხარე დაიჭიროს. გლეხ-კაცობის უკმაყოფილებას-კი ინუგეშიაც არ იგდებენ. ხშირად ჩამოადგებენ ხოლმე აქაური გლეხები ლაპარაკს იმის თაობაზე, რომ ეკების წესიერება რამ შემოაღებინონ მედუქნეებს, ნიხრის პატიები დაამყარებინონ, მაგრამ ლაპარაკი ლაპარაკად რჩება და მედუქნეები თაეისას არ იშლიან. თითო-ოროლა გლეხი-კი დამუქრება—განაჩენს დაადგენთ და აგიკრძალეთ ეაჭრობასაო, მაგრამ საყოველთაოდ-კი ვერა მოუხდენიათ-რა.

*** სოფ. ქარელში, როგორცა გეწერს ჩვენი კორრესპონდენტი, ორ აგვისტოსათვის სცენის მოყვარენი ემზადებიან გაჰმართონ წარმოდგენა სა-

---

ლა უბრალო ქალს ელირსება ხოლმე ამ ქვეყნად, მე არ მეღირსა.—გახსოეთ, სუტრის ბაღში თქვენ ზიბელზე მელაპარაკებოდით, იმ ზიბელზე, რომლის ხელშიაც ყვაილები ჰჭკნებოდნენ; თქვენ ჭლაპარაკობდით ფაუსტზე, ხოლო ფაუსტს მარგალიტა უყვარდა. მაშ თქვენ მეფისტოფელი ჭოფილხართ, მარტო ხორცა-უსხმელი სული, რომელსაც სიყვარული არ შეუძლიან, და ამიტომ მეც სიცოცხლე აღარ შემიძლიან.

მარგალიტა."

დონ ფრანჩესკომ გულ-გრილად მოაგროვა ყველა ფურცლები, რომლებზედაც მისს დეზის თავის უკანასკნელი სიტყვები დაეწერა, მოჰკეცა, ჩადო პაკეთში და სტოლზედ დასდვა. კლარასი და მარგალიტას წერილები ერთად ეწყო, ერთმანერთს ხვდებოდა. ფრანჩესკომ სიგარეტს მოუკიდა და თეთრს ბოლში წარმოუდგა მშვენიერი შაე თმა-წარბა სახე ქალისა, რომელსაც თავზედ ნარინჯის გვირგვინი ედგა და თვალებში სასო-წარკვეთილება ეტყობოდა; წარმოუდგა კიდეე მეორე სახე თმებ-გაშლილი და აწეწილი, გაფითრებული, გალურჯებული და დასისხლიანებული... ფრანჩესკომ კიდეე ზარი დაჰკარუნა.

— რომელს საათზედ გადის მატარებელი ტურინში?—ჰკითხა მსახურს.

— ეხლაე შეეტყობ და მოგახსენებთ, თქვენო ბრწყინვალებავ.

თავადი ჩაფიქრდა და გულ-არხეინად ნეკით ფერფლს აცლიდა თაეის სიგარეტს... ისევ თვალ-წინ უდგა მშვენიერი, დანაღვლიანებული შაე-გვრემანი სახე, სახე გამხდარ-გაფითრებული, მწუხარებით დატანჯული... სულ რაღაცა სანანახეები ელანდებოდა; ახალგაზრდა შაეს კაბაში ჩაცმული ქალი ნელის ნაბიჯით აღიოდა თოელითთ მოფენილს მთაზედ, უფსკრულს ახლო უელიდა ბილიკზედ...

— ორს საათსა და სამს მეოთხედზედ გადის, თქვენო ბრწყინვალებავ,—მოახსენა მსახურმა.

— ბარგი მომიმზადეთ, წასელას ვაპირებ.

როცა მსახური გაეიდა, თავადმა, რომ მოეშორებინა როგორმე თვალწინ წარმომდგარნი ლანდნი, აიღო მესამე წერილი, პატარა პაკეთი, რომელშიაც სადარბაზო ბარათი იდო და რომელიც თავადმა რამდენჯერმე გასინჯა წინად და გაუხსნელად უნდოდა გაეგო, შიგ რა დეესო. ამ ხანადკი გაჭსნა. სადარბაზო ბარათზე ერთად-ერთი სახელი ეწერა: „მარია", და ქეეშეე მიწერილი ჰქონდა:

„დღეს ჩემთან მოდით და ვარდი მომიტანეთ".

ორ-ანი

(დასასრული იქნება)

ქელ-მოქმედოდ. მონაწილეობას მიიღებენ: კნ. ს. ციცეშვილისა, ბ-ნი ს. მგალობლიშვილი, რომელიც შესასრულებს გლეხის როლსა, და თავ. კ. ერისთავი.

სცენის მოყვარენი იმედოვნებენ, რომ საზოგადოება ბლომად დაესწრობაო.

*** გაზ. „Тифлисскій Листокъ"-ში სწერია: 27 ივლისს ცხენის რკინიგზის ეგზონი დაეჯახა „დროგსა", რომლითაც მოჰქონდათ მძიმე საქონელი. „დროგი" გადაბრუნდა, საქონელი ვაგდმოცეიდა, ქეეშ მოიტანა და გაუსკიტა ერთი მოხუცი მუშა, რომელიც ქეესა ჰფენდა ამ რკინი-გზის ლანდაგზე.

*** იმავე გაზეთის სიტყვით, მტკვარში ძრიელ ხშირად ირჩობიან ბიჭები, რომელნიც საბანაოდ მოდიან უბატრონოდ. დამშლელი იმათ არაენა ჰყაეთ, გაიხდიან ტანსაცმელს და ტეეებიდამ გადაეშვებიან ხოლმე საშიშ ადგილებში. ერთად-ერთი პოლიციელი ადგია ყარაულად ამოდენა ნაპირას მდინარისას და ისიც სულ ჩასაეალში დგასო.

—

სია შემწირველთა

წიფასა და ფონას შუა ჩამოწოლილ მიწისაგან დახოცილთა ცოლ-შეილის სასარგებლოდ. ჩვენს რედაქციას კიდეე მოუეიდა ფული შემდეგ შემომწირველთაგან.

	მ. კ.
კნენია ეკატერინე ქობულოეის მიერ შეკრებილი. .	8 „
სულ . .	8—„
წინად იყო	182—10
სულ . .	200—10

ᲙᲘᲜᲢᲝᲛᲘᲡ ᲪᲮᲝᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

აი კიდეე ნიმუში კინტოების ოსტატობისა.

ამას წინად ერთი დუშელი მეშეშე, გვარად კობაშვილი, ჩამოსულიყო ტფილისში და თავისი შეშა გაეყიდნა სამს მანათად. მერე გასულიყო რიყის მოედანში და ელოდა ამხანაგებს, რომ ერთად გასდგომოდნენ გზასა. სწორედ ამ დროს ერთი წითელ ახალუხა კინტუა მოადგა თავსა, მიესალმა და, როცა შეიტყო—მეშეშე დუშეთიდამ არისო—უთხრა:

— გიშველა ღმერთმა, მეც დუშელი ვარ, ცოლით მიედიერი და კარგია შემხვედი, შენ წამოგყვები.

— ძალიან კარგი, მობძანდი, თუკი ცოტაოდენს ქირას მიბოძებ.

— ქირა რა პასუხია. ქირასაც გიბოძებ და ერთ კარგ ქეიფსაც გაგაწეენებ. სუკი ეიყიდე, ბიჭოსა, კი სამწეადე მექ:ება, მოთალი ბარე სამი გირვანქა, ერთი მოზრდილი ტიკეორა ღეინო, მწვანე კიტრი,—დაესხდეთ ლამე მინდორში და ისეთი ქეიფი გაეწიოთ, რომ სულ ქუდი ჭერსა ეკრათ. მე დუშელი გლეხ-კაცი ბუდამა მყეარებია.

— შენს პირს შაქარი, წამობძანდი, ბატონო ჩემო.

— ჰა, შენ-კი არამც და არამც არა იყიდო-რა სავაჭმოდ. ღეთის მოცემული ბეერი გვექნება. ჩემი მეუღლე, ნომ იცი დედაკაცის ადათი, კიტასაეით თუ გაიცმაცუნებს პირსა, თორემ ქამით მაგდენს არას შეჭამს, და სულ მე და შენ დაგვრჩება ის ღეთის წყალობა.

— მადლიანი ადამიანი ჰყოფილხარ, შენი კენესამე.

— მარტო ეახშამზე კი არ წაგეყვანნენები, ჩემო ძმობილო. ორი სული ეიქნებით. ამიტომ ერთს სამ მანათს ქირის ფულსაც მოგცემ და, რაკი ღამით მინდორში მოგვიხდება ყოფნა, ყოროული ფულსაც მე გადაეიხდი. ეხლა-კი ერთი აეიობენ, ჩემს მეუღლეს ჩამოეიყვან და პატარა ბარგია, იმასაც ჩამოეიტან. დაეუსხდეთ და გაეწოოთ ჩვენთვის ნელ-ნელა.

— დიდხანს-კი არ დაიგვიანო, შენი კენესამე, თორემ ამხანაგებს ჩამოერჩები და მერე მარტო სიარული ძნელია.

— ეხლაე აქა ვარ, შენ ერთი ბეწო მოიცადე. მე კაი კაცო, გეუბნები—ტიკეორით ღეინო მომაქეს-მეთქი!.. ჰო, კარგია მომაგონდა. ეს ფული რო გრო-შებად გიწყეია კალთაში, რატომ ქალაღდებზე არ გამოაცალეეინე. არ გეშინიან დაჭეანტო.

— მეც მინდოდა დამეხურდაეებინა, მაგრამ ურემში თაეი ვერ დავაეებე.

— თაეს როგორ დაანებებ ურემსა—ქალაქის ხალხი, ჩემო ძმობილო, გაუტანელია, კაცი ვერ ენდობა. ჩვენი სოფლელებიეთ-კი არ გეგონოს აქაურები. შენა, შეილოსა, ურემს მოუდექი და ეგ ფული აქ მომეცი—ქალაღდის ფულს მე ჩამოგიტან. ხომ სრული სამი მანეთი გაქეს კალთაში?

— ჰო, შენი პირიმე, სრული სამი მანათი გადმომითეალა მეფურნემ და რა ეიკი.

— მაიტა, მაიტა, შეილო, შენ ტყუილს არ მეტყეი. აქაურს კაცს-კი ვერ ენდობოდი დაუთელელად, მარს მამიდვდა, მეტიაო, იტყოდა. შენ ალალ-მართალს კაცსა ჰგეეხარ... მაგრამ ამას-კი ეკადე, რომ მზად იყო ჩემ ჩამოსელისას. მეც ეხლაე, თეალის დახამხამებზე აქა ვარ, და გაეუდგეთ გზასა. მერე, რაკი ერთი ამ ოხერ ქალაქს გავცილდებით, იმდენი ეიქეიფოთ, სინამ მოგვწყინდებოდეს.

ამ სიტყეის გათავებაზე ჩაიდო გლეხის ფული ჯიბეში, გასწია და წაეიდა.

გულ-წრფელი გლეხი დღესაც ელის წითელ პერანგსა იმისის ცოლით, ტიკეორით და სხეა რამეებით.

დაბა ᲦᲐᲛᲘᲡ ᲡᲝᲤᲔᲚᲘ

(მოწერილი ამბავი)

ᲡᲝᲤ. ᲠᲣᲜᲘᲐ (ᲪᲮᲠᲐᲜᲘ ᲛᲐᲠᲯᲕᲐ), 26-ᲛᲔ ᲘᲕᲚᲘᲡᲘᲡ. ავად თუ კარგად, ჩვენი სოფლის თემები თავიანთი სარჯით ინასკვენ სკოლებსა. შუათანა რიცხვი რომ აეიდოთ, თითოეულ სკოლაზედ მოგა 360 მანეთი წელწადში. ეს ძალიან ტოტაა და, რასაკვირველია, ეკრე ამმაოფიდეს ზოგიერთა უსაზღვროესს მოთხოვნილებასს. სხვათა შორის ამის გამო ჩვენ სასოფლო სკოლებს აშკარა, თვალ-სანინო სარგებლობა აქამდინ ვერ მოუტანიათ, თუმცა კი ეკი სანია, რაც არსებობენ ყველა სხვა ერის სასოფლო სკოლებთან. მაგალითად, სამშობლოს გარეშე, რუსეთშიაც-კი არის დაარსებული სამუშაოდო წიგნთა-სტვენა, სადაც-კი ეძღვანთ სკოლაში მეოთე და სწავლა დამთავრებულ შეგირდებს წიგნები საკითხავად და კითხულობენ მასწავლებლების სულ-მძღვანელობით, რაკი ერთსულ ნასწავლი ჭკა-კითხვა არ დაეგიწყდეთ და გასეთარდრნენ. არაან კიდეე საკვირაო სკოლები გასასწავლად ბავსი, რაც უსწავლათ. მოძეტებულ ნაწილად სკოლებშა ასწავლინ სულ-საქმეს და ჩვენი სასოფლო სკოლები ყოველივე ამის მოკლებულნი არიან და თუ სადმე შეჭსდებათ ამასთანა რამეს, ისიც ეიზეათ მოგლენად არის ნასთვლელი. მე მოგიხდომია

მეერთი უმთავრესი ნაკლი მაინც ამ ოქეიანი ნეკლისა რწმენებულ სკოლისათვის: გამეორთნა საემაოდო წიგნთ-სტვენი. ეს მათ უფრო საწყინო იყო, რომ რიდესაც სკოლის დაეთრაეში ნაჩვენები შეგირდები შეკვრეკა, ცხადად დაეინახე შემდეგი: ორა-სამის წლის წინად სწავლა შემთავრებული უმეწეოდანი კითხულობდნენ გაწერებით და ეწერის დროს ხსოვს ერთი ერთმანეთრიზედ ეკლარ ბამდნენ, და ოთხ-ხუთის წლის გასულეა-კი ძალიან-ძალიანი ჩათვლით-და ასერხებდნენ კითხვას და ეწერას. მიზეზი ცხადი იყო და თვითონაც ადარეს: წიგნები არა გვქონდა, რომ გეკითხა, არც ქაღალდი, რომ გეკეწერა. ამა რიდეა ეოდენი ნიხო უნდა, სწორედ ეს არის მიზეზი, რომ ამ ბოლოს დროს ჩვენმა კეთილმა გული აიტეხა სკოლებზე. ზემოხსენებულ ა-ზორის განსახორციელებლად პატეგეშულ კ. მამეა-ბეკოეს რჩეკით, მიეპრთეა ზოგიერთა ბინს თხოვნით, რაკი ადმოეხისა შემწეობა ფეფალი, ნიეთებით და ეიზეებით. შემოწირულ ნიეთებით იყო კაშრეთული მრეშან ლატარია სოფ. რეისში, ეერის ცვალობა დღეს. ცალკე ლატარიით და ცალკე ფულად იმდენი შემოსწირეს, რომ საკმაოდ ბეკრი და საკმარი წიგნები შეგიძინეო. ეხლაც კეკეკეს ფული და ეკოვად წლიე კეერთ კაცეის და ეიქენთ ანდად კეთეცეეულ ეიზეებსა.

ამას შემდეგ განეიძრახეთ მოგეკეკია მასწავლებელი ქალი, რადა ამას ეასწავლებინა საკმარი და ცხოვრებაში გამოსადეგი სულ-საქმე სკოლაში მოსაიარეელ შეგირდ ქალებისათვის. ამის გამო მიემართეთ თხოვნით ტფილისის გუბერნიის სასოფლო სკოლების დირექტორს, ბ-ნ დარსკის და კერძო პირებს. ყველამ დიდის სიამოვნებით მიიღო მოსაწყალეობა ამ კეთილ საქმეში ფულის დასმარებითა; ყველა ამათ იმდენი გამოიმეტეს, რომ ეზეკეეს შეძლება მოგვეკეა ბრეგიანსა-ზიანი შესრულებული ბრა-კერეის მეოდნე ქალი თეეკეში თხეთმეტ ასანთად. სულ-საქმის მასწავლებლის მეცდინეობითა, მოსწავლე ქალებმა მოამზადეს სხვა-დასხვა ნიეთები. ეხლა გაპირებთ, ამ ნიეთებით და ზოგიერთა კერძო პირებისაგან შემოწირულობით ლატარიის ეამრთვას ეერის-ფულება დღეს, 6 მარიამობისთვეს. იქედან, ყველანი მიიღებენ კეკეკინდებურად ეულ-ძმურეალე მონაწილეობას. მით უმეტესს, რომ ამ ეზით შემოსულ ფულის რაოდენობაზედ არის დამოკიდებული სულ-საქმის მასწავლებლის ქალის ყოფნა შემდეგეშაც. თუ ეხლაც თანაკრძნობა არ გაუწია საზოგადოებამ, არ შემოსწირა კიდეკეც ნიეთები და მონაწილეობა არ მიიღო ლატარიაში, ძალიან ძნელი საქმე მოუკეა ოეისის სკოლას: მასწავლებელ ქალს ეკამეკინს კეკარ მიეცემთ და ბარშან შემოკეკეული სულთ-საქმის სწავლეკა ეულს მოიისმობა და სასაცილონი გაეხდებით ყველას თვალში. ყველანი იტყეეთ—ეს შემოკეკა რა იყო და ან მოსწობა რაო.

ოეოისის სკოლის მასწავლებელი
ნიკო სამბაგლიშვილი

ᲜᲐᲠᲙᲕᲔᲕᲘ

(ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲓᲐᲜ)

ევროპის სლავიანები დიდს ამბავში არიან ჩეხიამ ძალიან წინ წადგა ფეხი, ავსტრიის პარლამენტში დიდ-ძალი დეპუტატები ჰყავს და უიმათოდ მთავრობის უმრავლესობა იოლად ვერ მიდის. ჩეხიის მესამე ალაგი უჭირავს ავსტრი-ვენგრიის სხვა ერთა შორის. გეხსომებთან, რა სიტყვა უთხრა ავსტრი-

ის მემკვიდრე ჰრონლცმა რუდოლფმა რუსინებს. ბოლგარიამ ხომ მთელის ევროპის ყურადღება მიიქცია.

დღეს კიდევ სლოვენების კრაინაში დიდ სასლოვენო დდღესასწაულის გადახდას აპირობენ ყველა სლოვენები ავსტრიისა. თაოსნობა ამ საქმისა ჩენიამ იტვირთა. აი დდღესასწაული როგორ გაიმართება:

აგვისტოს პრაგიდამ ორი სადღესასწაულად მორთული მატარებელი წავა კრაინის სატახტო ქალაქისაკენ და წაიყვანს 700 ჩენელ პატრიოტს. ეს პატრიოტები მოვლენ, როგორც ამბობს „Рус. Курьеръ“-ის კორრესპონდენტი, ბელ ლუბლიანს და მიელططვენ დღესასწაულს თანამამძე ჩენის ერის სახელით სლოვენების ერს. ამ სალამის მორთვითი განმტკიცდება ძმური კავშირი ამ ორ თანამამძე ერთა-შორის. ძმანი ჩენნი სწორედ რომ სტუმრად მივლენ ძმათა სლოვენებთან.

ადგილი წარმოსადგენია, ამბობს კორრესპონდენტი, რა დიდის სიამოვნებით მიიღებენ და სირცხარეულით მიეგებებიან სლოვენები თავიანთ უფროს ძმებსა და მოძღვრებსა. ხორვატელნი და სერბიელნიც თავიანთ დეპუტაციას გაჭეზავნიან ამ დდღესასწაულზედ დასასწრებლადაო.

**

იგივე კორრესპონდენტი მოგვითხრობს, რომ ჩენიის სამდვდელოებას დიდი მნიშვნელობა აქვს ამ ერის წარმატების საქმეში და მხნედაც იდგეს ის თავის ერის საბედნიეროდაო.

გერმანელმა გაზეთებმა ლამის ერთი ეოდ დაიწინ, რომ სასულიერო სემინარიები და სალვიოს-მეტყველო ფუნდატეტები გაკსენელია ჩენელების ახალგაზდობისთა ამ თვეს ბავშიაკ-ი. სიკა გერმანელები ცდნოდნენ. როგორც ეტყობა, ავსტრიელი გერმანელები არა კადრულობენ მდგდლობას. ამიტომ ამბობ მდგდლობავრნი იძულებულნი არიან მდგდლებად ჭეზავანან ჩენელი კანდიდატებისა. ეს გარემოება ძალიან აწუხებენ ავსტრიელ გერმანელებს, რომელთაც კარგად იციან, რა მხნენი არიან ჩენიის მდგდლები და როგორ ცდილობენ თავის სამშობლოს განათლებისთვის. ამ დღესასწაულის მოთავედ, რომელიც ეწყა კრაინაში იმართება, ჩენელი მდგდელი, გვარად ეკარტი.

**

დღეს კიდევ გამოტყვრა კორრესპონდენტი გაზ. „Рус. Курьеръ“-ისა, ბ-ნი სტეოიანოვი (ზაქარია სტეოიანოვი არ გეგონოთ) და რაც ძალი და ფონე აქვს, ჭლანძღავს და აგინებს თავის თანამამძეულთა.

ამ ბოდგარიის დიდს პატრიოტს მოჰკავს სიტყვები ვიდაც თოკიდამ გაკარდნილის ტონჩო გერეჯოვი-ვისა და გაიძახის, აი თვით ზაქარია სტეოიანოვის მომხრე კაცი რაებს ამბობსო:

მე მომანდესო,—მოგვითხრობს ტონჩო გერეჯოვი,—ზაქარია სტეოიანოვმა და მიიორმა პანიკამ წაბერეთია ქალის სტეფანაკა პაპაზოჩასთვის 10,000 მან. 5,000 მან. ჩემთვის უნდა ამელო და 5,000 მან. ზაქარიასთვის მიმეცა გაზ. „Свобода“-ს ბეჭდვისთვის. ამ გაზეთისო, მითხრა ზაქარიამ, აზრადა აქვს დაიცვას ბოლგარიის. არსება და დაუმოკიდებლობა. მე არ შეგასრულე იმათი თხოვნა და ამიტომ ამიჩელეს. ეთორედ ვიდეგ რადოსლავოვოვმა და იმავე ზაქარიამ მომცეს ფული და მითხრეს, ესა-და-ეს ქალი მოჭკალიო. მე არც ეს მონდობილობა შეგასრულე. მესამედ სტამბულოვმა მომცა ფული და მითხრა, წადი ვიდდინს და თვალ-ყური ადევნე მაიორს ლიუბიმსკის, რომელზედაც ჩვენ ეჭვი გვაქვს აღებულია. მე ფული გამოვიარე და სოფიაში დავსეირნობდი არნეანადაო. ამაზე მტაცეს ბოლოს ხელი და გამდევნეს ბოლგარიდამა.

ამ მოთხრობიდამ საკმაოდ ცხადადა სჩანს, რა შვილიცა ბძანებულა ბ ნი ტონჩო. გერეჯოვი, რომელის ნაამბობიც სჯერა „Русскій Курьеръ“-ის კორრესპონდენტს.

რუსეთი

— გაზ. „Новости“-ში მოთხრობილია ერთი მეტად შემაძრწუნებელი ამბაკი: ამ დღეებში ჩენს ქალაქს პრილუკში თავი მოიკლა ერთმა ახალგაზდა ქალმა, რომელიც ერთის აზნაურშვილის ბ-ნის კ—ს ცოლი იყო. მიცვალებულმა სულ ორის კვირის წინად დაიწერა ჯვარი. ი რა გარემოებათა შორის მოისწრაფა სიცოცხლე საცოდავმა. როცა მიცვალებული გასათხოვარი იყო, აეკეთაება ერთი მდიდარი ეკეპარი ტ., დაუწყო ტრფიალი და სცდილობდა სხვა-და-სხვა მდიდრულის საჩუქრებით მოეგო და მოეწადირებინა მისი გული. რამდენსმე თთვეს ქალი ეწინააღმდეგებოდა ეკეპარს, სცდილობდა თვალით არ დაენახა, მაგრამ ბოლოს, როცა სიღარიბეში ჩაეარდა, შეუთვალა, რომ თანახმა ეარ ცოლად გამოგყეეო. მაგრამ ეკეპარმა გამოუცხადა, რომ მე შენი ცოლად შერთვა ფიქრადაც არა მაქვს, შენ ჩემი ფარდი არა ხარ, მე მინდა, რომ მხოლოდ უკანონოდ ეიცხოერო შენთანაო. ქალი განრისხდა ამაზე და მოშორდა უსინიდისო ეკეპარს. მაგრამ კერპმა მოტრფიალემ თაეისი არ დაიშალა: ერთის აზნაურშვილის მისცა 3,500 მან. და ხთხოეა, მოიმხრე ის ქალი, შერთე ცოლად და ჯვარის-დაწერის შემდეგ მე გადმომეცოო. აზნაურშვილი შეაცდინა ფულებმა და შეუდგა საქმეს. ახალგაზდა ქალიც მოტყუედა. დაიწერეს ჯვარი და საწყალმა ქალმა ხხოლოდ ორის კვირის შემდეგ შეიტყო, რომ ჯვარის წერის დღიდამ ეკეპრის საკუთრება შექმნილიყო. პატიოსანმა ქალმა ვერ აიტანა ასეთი სირცხეილი და ქმრის უპატიოსნო საქციელი. ქმარს შეეშინდა პასუხის-გებისა და საღიაც გაჰქრა; ქალი კინალამ ჭკუიდან შეიშალა. სამი დღე იტანჯა და, ბოლოს რომ ეეოარ მოითმინა, გახსნა წყალში ჩუმად წუმწუმის თავები და დალია. 8 საათს შემდეგ დიდის ტანჯვით განუტეკეს სული. განსვენებულმა ორი ბარათი დასტოეა: ერთი ქმართან მიწერილი და მეორე პოლიციასთან. პირველში სწერს, რომ მიპატიეებია ჩემის ქმრისათეის მისი შეცოდებანი და მეორეში ამბობს, რომ ჩემის საკედლის მიზეი არის ეკეპრი ტ., რომელმაც თავის ცბიერობით მშიდობა და სიცოცხლე მომისპოეო.

— პეტერბურგში განზრახეა აქეთ დაარსონ ახალი საზოგადოება სიფხიზლისაო.

— ერთი მოსკოვის ეკეპარი მილიონერი მ—ი ათასის ცბიერობით და მანქანებით სცდილობდა, რომ პატიეი და ღირსება აეხადნა თავის ცოლისათეის, რადგან ამ უკანასკნელმა აღარ მოინდომა თავის უჯიშო და უადამიანო ქმართან ცხოერება. ეს ამბაკი შარშან მოხდა. ამ ქამად მილლიონერი სამართალშია მიცემული. 23 იელისს გაირჩეეა მისი საქმე სასამართლოში. საცოდავმა ცოლმა ვეღარ იკოცხლა ამ დღემდე და შეიღის წლის განმაელობაში ქმრის მტარეალობამ იქამდე გაამწარა მისი სიცოცხლე, რომ უფროდად გარდაიცვალა და ქმრის ჯვარი ვერ ამოიყარა თავის სიცოცხლეშიეე. გამოჩენილმა ადეოკატმა პლეეკამ, რომელიც მუდამ ტანჯულთა და წამებულთა მეოხეა და მფარველი, იტვირთა საცოდავის ქალის საქმე, მაგრამ მის უეცარის სიკედილის გამო პლეეკაო ვეღარ წარსდგება სასამართლოს წინაშე და ვერ დაიცაეს საცოდავის ქალის შეგინებულს პიროვნებასა და უფლებასა. პლეეკაოს მეცადინეობამ მუქთად ჩაეარა და იმის მიზეით აღარე გათავებული გამოძიება და საქმის დანიშენა ქმარს აღარ აწუხებს. იმას უშოეია დამცველად ერთი იმ ენამეტყველ ადეოკატთაგანი, რომელნიც ასე ადვილად აქარავებენ თავიანთ ენას იმით, ვინც ბეერს ფულს დაპირდება. მაგრამ, იმედიაო, ამბობს გაზ. „Свѣтъ“-ი, რომ ვერც დაქარავებული მქეერ-მეტყველება და ვერც სიმდიდრე მილლიონის პატრონისა ვერ დაიხსნის ამ მტარეალს კანონის განკითხვისაგან და შეურაცხ-ყოფილი, შეგინებული აჩრდილი საცოდავის მსხვერპლისა იქნება ჯვარ-ამოყრილი და სამბგიერო გადახდილი.

უცხოეთი

ბოლგარია. ბოდგარიის საქმე იმდენად გამწყვდა, რომ ჩვენც რუსეთისა და სამზდვარ-კარეთის მწერლების მისდგეთ იძოდებულნი ვართ ყოველ დღე გასუფლოთ მკითხველს ამ გაჭეკეულის საქმის შესახებ, და თან იმედიც გვაქვს, რომ მკითხველი ჯერეოვანს ყურადღებას აქცევს ბოდგარიის საქმეს, ვითარცა ისეთს საკარს, რომელზედაც როგორც წარსულს წერილში გსოქვეთ, დამოკიდებულია ევროპის სასულიერო ოთოთა მეკობრობა და მშვიდობიანობა.

დღეს ზოგი გაზეთები გეკენობენენ, ვითომ პრინცი კობურგისა უკვე წავიდა ბოდგარიაში. ზოგი-კი იმას ამბობენ, ვითომ ეს ხმა ტეეული იყოს. დღეეანდელი დეპეშა გეკეუნეს, ვითომ პრინცმა უკვე ბეზანეს თავისა კარის-კ�o ბოდგარიაში და ვითომ თვითონ-კი მათ შემდეგ წავა ბოდგარიაში. თუმცა ჯერ-ჯერობით ნამდვილად არ ვიცით, ითმაერეს თუ არა პრინცი კობურგისა ბოდგარიაში, მაგრამ ის-კი შეეწყალა, რომ მას მტკიცედ განუზრახავს ბოდგარიაში წასვლა.

რუსეთის დიპლომატიური კაზეთი ამბობს, რომ ძალიან ძნელად დასაჯერებელია, რომ კობურგის პრინცმა ბეკისროს მთავრობა; მან არ უნდა დაიგეწყოს ისა, რაიც ეთხრა ბოდგარიის დეპუტატებს რუსეთისა და სხვა სასულიერეთა შეთანხმების შესახებ. ამატომ პრინცი არ უნდა აჭეკეს ბოდგარიის წრმომადგენელთ ოხოენასა და რჩეკასა და თავისის სასულის დასაცვლელად უფრო ფრთხილად იმოქმედოს, რადგანც მთავრად დარჩენა ბოდგარიაში შეუძლებელი იქმნებაო. თუ მართალია ეკეკელეგე ის, რასაც პრინცის კობურგის მოქმედების შესახებ იეწერეთან, ნება გეკეკვს ვიეთოსთო, ნუ თუ ბოდგარიამ და თეთო პრინცმაც ბატეეი არ დასდგა რუსეთისა და ოსმალეთის წინადადებას, მერე ისეთს წინადადებას, რომელიც მტკიცედ იყო ადიარებული მთელის ევროპას შეა. ნუ თუ ავსტრიამ და გერმანიამ ამ შემთხვევაში არ დადგეს რუსეთისა და ოსმალეთის მხარე და სული მოეთრეთ პრინცს კობურგისას, რომელიც უმისოდ გაბედავდ-კი არა რუსეთის ურჩობასა, ფეერდგე არ მოუეიდოდა რუსეთის წინააღმდეგ მოქმედებს. გესმოთ, რას გეკენობეს შემდეგში დეპეშა; უნდა მოგეიდოდეთ, რომ თუ ვინიცობაა კობურგის პრინცმა ბოდგარიაში ამოჭეთ თავი, რუსეთი სრულიად გარდაეწყვიტეს სიტყვეს ატეკეს და გარდასწეკეტს ბოდგარიის საქმეს.

ბერმანია. მთელ ევროპისათვის ცნობილია, რომ რუსეთსა და გერმანიას შორის წინანდელი მეგობრობა ეკვე მოისპო ძალ შემდეგ, რაც დამტკიცდა, რომ გერმანია ხელს უშლის რუსეთის ბოდგარიაკსა. ეს გარემოება მეტად საეეარადეეო იყო როგორც თვით დიპლომატიისათვის, ეერეოვე მთელის განათლებულს კაცობრიობისათვის, რადგანაც ამ ორ სახელმწიფოებზეა უმთავრესად დამყარებული ევროპის მშვიდობიანობა. რუსეთის მწერლობამ ამ უკანასკნელს ხანებში ბევრი მეღანი დადგრა იმის გამოსაქვეკეებლად, თუ რამდენს ოატატობას და რა გვარს საშეალებას ხმარობდა გერმანია რუსეთის ინტერესების დასაზიანებლად. გერმანიამ კარგად იცის, რომ რუსეთი იმის მოკავშირე და მოსმრეს, ვინც ეკვლა სახელმწიფოოტა მეტად საშიშია გერმანიის დიდებისათვის. თუ ეოკვლისაკ ამის მსედველობაში მიეიეეთ, მაშინ შესაძლოა ისიც გეფიქროთ, რომ ალბაშნელი ბერმეოვა შემდეგი-სათვისაც დიდს მნიშვნელობას იქონიებს. ამატომაც არ შეგვიძლიან ეურადღება არ მივაქცეოთ ერთს ხმასა, რომელსაც გეაეწეკებს „Journal de Genève“-ი. ეი რას ამბობს ეს გაზეთი: „როგორც ჩვენ გაგიგეკ, გერმანიის ბოდეტეკეურს წრეებში ამ აზრისანი არიან, რომ ვითომ რუსეთი და გერმანია ოსმანობის მოდგადინში ემზადებიან ჩუმად და თან-და-თანო“. რუსეთის გაზეთი „С.-Петербургскія Вѣдомости“ ამ ცნობის შესახებ ამბობს, ვითომ სსენებული გაზეთი ბოდეტეკეურს ნაკლებაზეო. თუმცა „С.-Пет. Вѣд.“-იც ამ აზრისაა და თუმცა დიპლომატიაც ეცდება რამე ნაირად დაცხრეს უთანხმოება ორ დიდ სახელმწიფოთა შორის, მაინც არ შეგვიძლიან ამ ხმის მკითხველის ეურადღება არ მივაქცეოთ ამ გასეეეობიდან ბერმეოვა. ეს ბერმეოვი ეკვლა ნაირ-ნაირ ეურნალ-ეეეეთა ბოლგარიის ამბავს ეეეე

იგი იმისთანა კაცებისა, რომელთაც ექვს-ექვსი თითი აქვს ხელზე ხუთის მაგიერ (The six-fingered Club). ამ დღეებში გამოუქვეყნებიათ ამ კლუბის ანგარიში. ამ ანგარიშში ნათქვამია, რომ მოიელს დედა-მიწის ზურგზე 2,773 ექვს-თითა კაცი არსებობს, 431 შვილ-თითა და ერთი დედაკაცია კიდევ ამას გარდა მადაგასკარზე, რომელსაც რვა-რვა თითი აქვს თითო ხელზედაო.

**

თავის დღეში ისე მოდად არა ყოფილა შემოსული ყველაფერის შეკერება, მოგრავება და კოლლექციის შედგენა, როგორც ამ ჟამად არის. ვერ რომელსაც საგანს ვერ დასახელებო, თუ გინდა ქერქი და თუ გინდა საზოგადო ცხოვრებიდგან, გაჭრობისა და ხელოვნებიდგან, რომ შეკრებილი არ იყოს და მრავალ-რიცხვოვან კოლლექციად შედგენილი. ერთს ვარშავის განთქმულს პედაგოგს კიდევ ახალი საგანი უპოვია შესაკრებად და კოლლექციის შესადგენად. ეს უქმი კაცი თურმე აგერ ათს წელიწადზე მეტია, რაც პაპიროსის ქაღალდის ეუფუმს აგრავებს, ყველა ხარისხის პაპიროსისთითა-თითა-თითო ეუფსა; ამ ჟამად რამდენიმე ათასი პაპიროსის ქაღალდის ეუფი აქვს თურმე შეკრებილი, ნომერ დასმული და კატალოგში ჩაწერილი. ახლად თუ ამისთანა კოლლექცია ღირდეს რადმე. დარწმუნებულნი ვარო, რომ თამბაქოს მოამეკი ერთს პაპიროსს ამფოტინებს ყველა ამ ცარიელ ქაღალდის ეუფისა!..

დეპეშა

28 ივლისი

მოსკოვი. დღეს, მ. ნ. კატკოვის გარდაცვალების მეცხრე დღეზედ, ალექსეევსკის მონასტერში დაბანდაგილ იქმნა წირვა და პანაშვიდი გარდაცვალებულის სულის მოსახსენებლად. სამარეზედ დაადეს რამდენიმე მშვენიერი და უფაზრობელ ყვავილების გვირგვინი, რომელთაც გარშემოხვეულიჭქონდა ლენტები მამულის-მოყვარეთა საზოგადოების მიერ მოწონებულ ფერისა—შავისა და მწვანესი. გვირგვინზედ ეწერა: „A Katkoff au grand patriote russe la ligue des patriotes de France“ (კატკოვს, რუსეთის დიდს მამულის-შვილს, საფრანგეთის მამულის-მოვილთა საზოგადოებისაგან) და ლენტებზე კიდევ შემდეგი ეწერა „Vive la Russie, vive la Russie“ (გაუმარჯოს საფრანგეთს და აგრეთვე რუსეთსა). ყვავილების გვირგვინი გარდაცვალებულის სამარეზე დასდგა ბოლ დერულედმა და არმან შეელმა: ამას გარდა დერულედმა ფრანგულს ენაზე სიტყვა წარმოსთქვა, რომელშიაც კატკოვს მამულის-შვილს ეძახდა და ბოლოს დაუმატა რუსულად: „პატივი კატკოვს და დიდება რუსეთისაო!“

ვენა. ბოლგარიის მინისტრი ნაჩევიჩი, კობურგის მოსამსახურეთა დიდ-ძალი რიცხვი და რამდენიმე ქორნალისტი წავიდნენ დღეს ბოლგარიაში. აბბობენ, რომ ბოლგარიაში წასულთ თვით ბრინცი კობურგისაც უკან მისდევსო, ხუთმაბათს ტურნ-სევერინში იქმნება და იქიდგან ბირ-და-ბირ რუშჩუკში წავალ. ბრინცი ვენგრიის ფლანდვერში ირიცხებიოდა წევრად და ეხლა ამ წევრობას თავი დაანება.

29 ივლისი

სოფია. აქ ამბავი მოვიდა, რომ ბრინცი კობურგისა ვენიდგან გუშინ საღამოს 11 საათზედ უნდა წამოვიდეს და რუშჩუკიდგან ტურნოვოში წავა, სადაც შაბათს დიდი საერო კრების სხდომები კვლავ დაიწყობაო. ბოლგარიის მმართველები ტურნ-სევერინში მიეგებებიან ბრინცსა.

კეტერბურგის ბირჟა, 28-ს ივლისს ფასები:

	მოიდეს	გაეგზავნა	ეზეოდა
	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ
ხუთ-მანათიანი ოქრო	— ›	— ›	9 36
ტალეროების კუპონები . .	— ›	— ›	181½
მანათიანი ვერცხლის ფული, ...	— ›	— ›	1 29
5% პირველის შინაგანის სესხის შემაგები ბილეთი	— ›	— ›	263¾
— მეორისა	— ›	— ›	251¾
ცარიელნი: ტფილისის ბანკისა. .	— ›	— ›	— ›
ქუთაისის ბანკისა . . .	— ›	— ›	— ›
ტფილისის სურაბიერთა ნდობის საზოგადოებისა	— ›	— ›	— ›

საკალენდარო ცნობანი

ქრისტეს აქედ ჩასვ (1887) წელიწადია. მაგეფნის შემქმნიდან **7395**.
ძველი ინდიქტიონი მე-14,
ამისი ქრონიკონი—ეოთ=479 წელია. დაიწყო 1408 წ. და თავდეს 1940 წ.
ახალი ინდიქტიონი მე-4,
ამისი ქრონიკონი—ბგ=43 წელიწადია. დაიწყო 1844 წ. და თავდება 2376 წ.
1887 წლის ზედ-ნადები—14.

მაკათათვე 31 დღით არის

30 დღე ხუთშაბათი. წმ. მოციქ. შილა, სილუან მოწ. იოანე მწყდარ. კეთილ. ანდანასის და სინენასისა სამოწ. წმ. სოფია და სამთა ასულთა: პისტი. ელპიდისა, აგაპისა. მუსულ.-მე-22 რიცხვი ზილ-ყაადეს თვისა, 1304 წ. ჰიჯრისა. ქუმარიტი შუა-დღე 12—5, ტფილ. მზე ამოდის 5—4, ჩადის 7—5. მთვარე 23 დღისაა.

31 დღე პარასკევი. წმ. ევდოკიმესი, ქალწ.-მოწ. იულიტასი. ანდანის-დიმე წმ. ღვთის-მშობლის მარიამის მარხვისა. მარხვაა ორი კვირა. კეთილ. იგნატი ლოიოლისა და ელენესი. სამოწ. მარხვაა. მუსულმ. მე-23 რიცხვი თვისა ზილ-ყაადისი, 1304 წ. ჰიჯრისა. ქუმარიტი შუა-დღე 12—5. ტფილისში მზე ამოდის 5—5, ჩადის 7—3. მთვარე 24 დღისაა.

აგვისტო. 31 დღით არის.

1 დღე შაბათი. ჰოვნა წმ. ფვარის ნაწილთა; წმ. 7 მოწამეთა მაკაბელთა. კეთილ. პეტრესი და ადონისი. სამოწ. თათანასისა, გრიგოლესი და გრიგოლ ღვთის-მეტყველისა. მუსულმ. მე-24 რიცხვი თვისა ზილ-ყაადესი, 1304 წ. ჰიჯრისა. ქუმარიტი შუა-დღე 12—4. ტფილისში მზე ამოდის 5—6, ჩადის 7—2. მთვარე 25 დღისაა.

2 დღე კვირა. ჰოვნა ნაწილთა წმ. მოციქულ დიადოხ, პირველ-მოწამის სტეფანესი. კეთილ. გუსტავისა და ალეფონსისა. მუსულ. მე-25 რიცხვი თვისა ზილ-ყაადესი, 1304 წ. ჰიჯრისა. ქუმარიტი შუა-დღე 12—4. ტფილისში მზე ამოდის 5—7, ჩადის 7—0. მთვარე 26 დღისაა.

3 დღე ორშაბათი. ლირსისა ისაიასი და წმ. მოწ. რაფდენისა. კეთილ. პირ.-მოწ. სტეფანესი და ლავრისა. სამოწ. ქალწ. ეგენიასი და სხვათა. მუსულ. მე-26 რიცხვი თვისა ზილ-ყაადესი, 1304 წ. ჰიჯრისა. ქუმარიტი შუა-დღე 12—4. ტფილისში მზე ამოდის 5—8, ჩადის 6—59. მთვარე 27 დღისაა.

გამოსადეგი ცნობანი

ნახარა

1 იელისიდამ 1 აგვისტომდე.

თოთრა შური რუსული 1 ეიერ	5 კაპ.
წითელი შური 1-ის ხარისხისა .	3 ›
› 2 ›	2½
თორის წითელი შური 1-ის ხარის.	5 ›
› › 2—	3½
› › 3 ›	3
ჯვარის მაქის შურის ლაგაში 1-ლის ხარისხისა .	5 ›
მე-2 ხარისხისა . .	4 ›
მე-3 —	›
ძროხის ხორცი 1-ლის ხარისხისა.	7 ›
› 2 ›	6 ›
სუფი	13 ›
ცხვრის ხორცი . . .	8 ›
ღორის ხორცი 1-ის ხარისხისა.	› ›
› 2 ›	› ›

მიმოსვლა ცეცხლის გემებისა შავს ზღვაზედ.

ბათუმიდამ გადის: ხუთშაბათობით საშუადღეეს 4 საათზედ მოაღწევ გზით და ნოგორნასაკენ და ტრაბზონში შეიყვლის.

შაბათობითი საღამოს 8 საათზე შორის გზით (ყველა ნაგთ-სადგურებში შეიყვლის).

კვირაობითი საღამოთა, სამშაბათ-კვირად, ტრაბზონიდგე მიდის.

ბათუმში მოდის ოდესიდამ: სამშაბათობით შუა-ღამისს შორის გზით.

პარასკევობით დილით ოდესიდამ მოაღწევ გზით (კერჩის და ნოგორნასაკენ).

შაბათობით დილით სტამბოლიდამ

ფოთიდამ ბათუმში მოდის: სამშაბათობით—ამის შემდეგ, რაც სოხუმიდამ მოდის ტაში შორის გზით. ხუთშაბათობით—დილის 9 საათზე და მისწრაბის მოაღწევ გზით მოსახვედ კაკკასიისა და ყირიმს გაეს.

შაბათობით დილის 9 საათზე და მისწრაბის შორის გზით მოსახვედ კაკკასიისა-ყირიმისა და რუმელია-ანატოლიისკენ წამსაღელს გაეს.

ბათუმიდამ ფოთს მიდის პარასკევობითა და კვირაობით. რაკი გეზი მოეკ ფოთიდამ ბათუმის საკენტრო გადასწეველტს სოლმე, რადის წავა ეკენ.

ამის გარდა ყოველ-კვირა ფოთში მოდიან ოდესიდამ და ყირიმ-კაკკასიის ნავთსადგურებიდამ გადასწეველტელს გადაზე გეეზი

კვირაობით, საღამოზე და სამშაბათს ბათუმისკენ მიდიან, რაკი თავი სეეზეს გასთავეენ. მერე ბათუმიდამ პარასკევობით მიდიან ყირიმ-კაკკასიის ნავთ-სადგურებისკენ, სოლო თუ აკენ რა ფოთიანიც შეიყვლის სოლმე.

რუსეთის სანავთნო საზოგადოების საკენტრო ამოფოფეს სასახლის ქუჩაზე, ანწერეისეულს ქარაულადა, № 101.

მიმოსვლა რკინის გზისა

ბათუმსა და ტფილისს შუა

სტანციები	მოდის		გადის	
	საათ.	წამ.	საათ.	წამ.
	დ ი ლ ი თ			
ტფილისი .	—	—	8	49
ავანალა. . .	9	9	9	11
მცხეთა. . .	9	32	9	40
ქსანი . . .	10	3	10	05
კასპი. . . .	10	33	10	36
გრაკალი . .	10	59	11	1
გორი . . .	11	25	11	40
ქარელი . .	12	8	12	11
გომი . . .	12	37	12	41
ხაშური . .	1	2	1	17
სურამი . .	1	29	1	32
ფონი . . .	2	—	2	3
ბეჟათუბანი.	2	56	3	16
მარელისი .	3	45	3	48
ბელაგორი .	4	15	4	18
ძირული . .	4	45	4	48
ყვირილა. .	5	26	5	40
აჯამეთი . .	6	14	6	16
	ს ა ღ ა მ ო ი			
რიონი. . .	6	29	6	44
კოპიტნარი .	7	08	7	10
ხამტრედია.	7	29	7	49
საჯავახო. .	8	5	8	7
ნიგოითი . .	8	27	8	30
ლანჩხუთი .	8	42	8	46
სუფსა . . .	9	19	9	27
ნატანები . .	9	52	9	55
ქობულეთი .	10	22	10	25
ბათუმი . .	11	13	—	—

სტანციები	მოდის		გადის	
	საათ.	წამ.	საათ.	წამ.
	დ ი ლ ი თ			
ბათუმი . .	—	—	8	4
ქობულეთი .	8	54	8	57
ნატანები . .	9	25	9	29
სუფსა . . .	9	55	10	2
ლანჩხუთი .	10	35	10	39
ნიგოითი . .	10	51	10	53
საჯავახო. .	11	14	11	16
ხამტრედია	11	33	11	51
კოპიტნარი .	12	13	12	16
რიონი . . .	12	47	1	2
აჯამეთი . .	1	15	1	18
ყვირილა. .	1	58	2	10
ძირული . .	2	48	2	50
ბელაგორი .	3	17	3	20
მარელისი .	3	47	3	49
ბეჟათუბანი	4	18	4	37
ფონი . . .	5	30	5	34
	ს ა ღ ა მ ო ი			
სურამი. . .	6	2	6	5
ხაშური . .	6	17	6	32
გომი . . .	6	50	6	54
ქარელი . .	7	16	7	19
გორი . . .	7	44	7	54
გრაკალი . .	8	15	8	17
კასპი. . . .	8	40	8	43
ქსანი . . .	9	7	9	9
მცხეთა. . .	9	28	9	34
ავანალა. . .	9	52	9	54
ტფილისი .	10	15	10	46

ქუთაისიდამ გადის რიონს შუადღის 12 საათსა და 7 წამზედ და საღამოზედ 5 საათსა და 50 წამზედ.

რიონიდამ ქუთაისს მიდის ნაშუადღევს 1 საათსა და 12 წამზედ და საღამოს 6 საათსა და 55 წამზედ.

ტფილისსა და სურამ შუა

	დ ღ ი ს ი თ			
ტფილისი .	—	—	3	21
ავანალა . .	3	46	3	49
მცხეთა. . .	4	19	4	25
ქსანი . . .	4	49	4	52
კასპი . . .	5	24	5	29
გრაკალი . .	6	—	6	3
	ს ა ღ ა მ ო ი			
გორი . . .	6	31	6	45
ქარელი . .	7	18	7	24
გომი . . .	7	53	8	1
ხაშური . .	8	24	8	38
სურამი . .	8	50	—	—

	ღ ა მ ი თ			
სურამი. . .	—	—	2	59
ხაშური . .	3	11	3	27
გომი . . .	3	50	3	55
ქარელი . .	4	24	4	31
გორი . . .	5	4	5	19
გრაკალი . .	5	46	5	51
	დ ი ლ ი თ			
კასპი . . .	6	18	6	24
ქსანი. . .	6	55	6	59
მცხეთა . .	7	24	7	32
ავანალა . .	7	55	7	58
ტფილისი .	8	24	—	—

ვერძი განცხადებანი

სენაკის სათავად-აზნაურო სასწავლებლის ინსპექტორი აცხადებს, რომ ამა მდგომარე 1887 წ. ეკენისთვი-სათვის სკოლის პირველის განყოფილებაში ორმოცი (40) ეკანსია იქნება, მეორეში ექვსი (6) და მესამეში და მეოთხეში შეიძლება მხოლოდ შემთხვეევი აღმოჩნდეს ეკანსია. პირველს განყოფილებაში მისაღებ ყმაწვილებს ეგზამენი არ მოეთხოვებაო. თხოვნა უნდა შემოიტანონ ინსპექტორის სახელზე 15 აგვისტოდამ 25-დის და თან წარმოადგინონ შემდეგი საბუთები: მოწმობანი წლოვანებისა და აზნაურობისა, ანუ ბანკის გამგეობის კეტანცია, რომ მოსწავლის მშობლები (დედა ან მამა) ბანკის დამფუძნებელთაგანნ არიან. პირველს განყოფილებაში შეიდისა და რვა წლის ყმაწვილი მიიღება, მეორეში ცხრისა, მესამეში ათისა და მეოთხეში თერთმეტისა. თანაზმად საბანკო კრების გარდაწყვეტილებისა, სენაკის სათავად-აზნაურო სასწავლებელში ყმაწვილის მიბარების უფლება აქვთ ქუთაისის გუბერნიის ყოველი მაზრას თავად-აზნაურთა. (8—2)

ДАРГИЗЕЛЛА ЗОРКИ ВЕРА-КИЛИЗИЗ
ВАЗАГАРЕЦЕЛЕВЕЛ СЕЗОЗАВЕРДЕЗ

ГИГЕЛИОТИКА

და

ГАНСКЕЛЕАРИА

გადატანილია ახალს საღგურში: ხასახლის ქუჩაზე, ხარაჯიშვილის ხახლში, ეზოში.

Дворцовая ул., домъ Сараджева, во дворѣ.

დაიბეჭდა და ისყიდება ტფილისში ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიაში და ქუთაისში ჭილაძის წიგნის მაღაზიაში:

რამდენიმე სიტყვა

ბ-ნი ილია ჭავჭავაძის საპასუხოდ

„ეეუზვეის-ტყაოსნის“ გამო.

ს ვ ა ბ ა ნ ი ს

გამოცემული ზაქ. ჭიჭინაძისაგან

ფასი ორი შაური

დაიბეჭდა და ისყიდება ტფილისში: გრ. ჩარკვიანისა და გრიგურაოვის წიგნის მაღაზიებში, გორში—თეოდორეთან და ქუთაისში—ჭილაძის მაღაზიაში

ორი მოთხრობა

ს. მგალობლიშვილისა

I მცურავზე

II დიდ ზალაში

ფასი ორი შაური.

ისყიდება

წიგნის მაღაზიაში: ტფილისში ჩარკვიანთან, სემენარიის პირ-დაპირ, ლორის-მელიქოვის ქუჩაზე და გრიგურაოვთან, ალექსანდრეს ბაღის პირ-დაპირ, კუკიის ხიდისყურთან, ქუთაისში ჭილაძესთან.

ამ ახლო ხანებში დაბეჭდილი წიგნი (მხოლოდ 200)

დასტაურლამელი

მეფის ვასტანგ მეექვსისა

გამოცემული პეტრე უმიკაშვილის რედაქტორობით. ტფილისს 1886 წ.

ფასი 1 მან. 25 კაპ.

ტფილისს და ქუთაისს გარეშე ადგილებიდამ მსურველთა შეუძლიანთ პირ-და-პირ თვით გამომცემელისაგან-დაიბარონ მოხსენებულ ფასად გასა, გზაენის ხარჯის დაუმატებლად ამ ადრესით: Въ Тифлисѣ. Петру Іосифовичу Умикову. Около Анчисхатской церкви въ д. Гвиніевой.

Дозв. цен. Тиф. 29 іюля, 1887 г. Типографія „Кавказское Обозрѣніе“ (Н. И. Френкель) Караванъ-Сарай Земельнаго Банка. რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე